

Tinka de Bruin

Het is alweer december, en er is veel tijd verstreken tussen de laatste nieuwsbrief en dit nieuwe exemplaar dat nu voor u ligt. Er is in de tussentijd ook veel gebeurd en ik zal proberen daar in het kort iets over te vertellen.

Op 13 en 14 mei was het Comité Asbestslachtoffers de organisator van een internationaal congres over asbest in Amsterdam. Onder het motto 'Asbest, de vervuiler betaalt' hebben sprekers uit binnen- en buitenland hun ervaringen en kennis gedeeld met de bezoekers van het congres. Het was hartverwarmend te ervaren hoe deskundigen op verschillende terreinen, vertegenwoordigers van slachtoffers van over de hele wereld, en natuurlijk de slachtoffers en hun nabestaanden met elkaar deze twee dagen hebben opgetrokken. Er is over en weer veel kennis uitgewisseld, er zijn nieuwe contacten gelegd en er zijn nieuwe initiatieven genomen.

Als tastbare herinnering aan dit congres in Amsterdam heeft het Comité Asbestslachtoffers op 15 mei in het Zonnehuis in Amsterdam-Noord een herinneringsplaquette aangeboden. Daarmee wil het Comité alle asbestslachtoffers herdenken, en haar bezorgdheid uitspreken over de slachtoffers die in de toekomst nog zullen komen. Mevrouw C. Kempe heeft als lid van onze vereniging en als bezoeker van het congres de plaquette onthuld in het bijzijn van nabestaanden en vertegenwoordigers van de politiek.

Naast zo'n grote gebeurtenis als een internationaal congres is het gewone werk natuurlijk ook doorgegaan. Er is een informatieavond georganiseerd voor oud-werknemers van de scheepswerven in Amsterdam-Noord, er is overleg geweest met verschillende organisaties, en we hebben eerste stappen gezet naar wat wij noemen: 'de bewustwording van de risico's van asbest'. Want als Comité Asbestslachtoffers maken wij ons ernstig zorgen over de toekomst. Er zijn schattingen gemaakt van het aantal slachtoffers dat nog zal komen, maar wanneer wij om ons heen kijken zien we dat er nog steeds onzorgvuldig met asbest wordt omgesprongen. Dit gebeurt soms uit onwetendheid, maar vaak ook uit financiële overwegingen. Wanneer wij toestaan dat dit gewoon door kan gaan, dan accepteren wij ook dat het aantal slachtoffers in de toekomst alleen nog maar zal toenemen. Dat hier verandering in moet komen is voor het Comité dus een uitgemaakte zaak. Hoe we dit het beste kunnen aanpakken zullen we met vallen en opstaan moeten ontdekken.

Ook internationaal hebben we na het congres al de daad bij het woord kunnen voegen. In september heeft het Comité haar steun aangeboden aan Australische asbestslachtoffers die door hun (oud) werkgever James Hardie in de kou waren gezet (achterop deze nieuwsbrief vindt u een verslag van deze actie). Voor de Australische slachtoffers die naar Amsterdam waren gekomen en voor al die slachtoffers in Australië die zij vertegenwoordigden was het goed om te ervaren dat zij in hun strijd gesteund werden door organisaties uit het Verenigd Koninkrijk, Schotland en Nederland.

Dit zijn wat zaken waar we ons de laatste maanden mee hebben bezig gehouden. Op dit moment wordt nog hard gewerkt aan de organisatie van een bijpraatdag. Natuurlijk ontvangt u nog een speciale uitnodiging, maar misschien kunt u de datum alvast in uw agenda noteren: 22 januari. Het wordt een bijzondere bijpraatdag: we willen stil staan bij tien jaar Comité Asbestslachtoffers. We doen dit in Rotterdam, de plaats waar het tien jaar geleden allemaal begon. Deze dag zullen we terugkijken op tien jaar waarin we als Comité veel hebben bereikt, maar ook onder ogen zien dat onze doelstelling: erkenning van alle asbestslachtoffers, nog niet is gerealiseerd. Daarom gaan we door!

Tot 22 januari, in Rotterdam. U komt toch ook? Want samen staan we sterker.

namens het Comité Asbestslachtoffers, Tinka de Bruin

Als je met asbest hebt gewerkt...

Op de regio-bijeenkomsten en ook op het asbestcongres is het een steeds terugkerende vraag: *als je met asbest gewerkt hebt, wat betekent dat voor je toekomst?*

In het verleden hadden we daar nauwelijks een antwoord op, dat meer inhield dan: dat moet je afwachten. Sommigen worden ziek, de meesten niet. Dat laatste geldt nog steeds, maar door de vooruitgang in onderzoek en behandelmethodes valt er nu toch wel iets meer te zeggen. Daarover gaat dit stukje; uw reactie is erg welkom.

Kan je iets doen om minder kans te hebben op een asbestziekte?

Ja. Om te beginnen asbestcontact vermijden; ga serieus om met de richtlijnen (in de praktijk wordt er nog veel te vaak te gemakkelijk over gedaan).

Verder: stoppen met roken. Want, wie rookt, en met asbest heeft gewerkt, heeft een veel grotere kans op longkanker dan zijn collega, die niet rookt. Andere preventie is er tot nu toe niet.

Kunnen asbestziekten behandeld worden?

Voor mesothelioom is nog steeds geen genezing mogelijk. Wel horen we vaker van mesotheliompatiënten, die chemotherapie krijgen. In het geval dat dit aanslaat, kan een levensverlenging van enkele maanden worden bereikt; dat is nog veel te weinig, maar wel een begin. Steeds zal voor iedere patiënt de afweging moeten worden gemaakt of chemotherapie voor hem of haar de beste keuze is. Dit moet ieder met de eigen behandelaar bespreken.

In de toekomst wordt het misschien mogelijk, om in een eerdere fase dan nu het mesothelioom op te sporen. De vraag, die wij ons daarbij stellen is: wie zou daarvan gebruik willen maken, als er toch nog geen effectieve behandeling is gevonden? Eerder weten dat je een dodelijke ziekte hebt, is dat vooruitgang?

Veel mensen, die met asbest hebben gewerkt krijgen longkanker. Voor deze ziekte is er meer hoop, vooral, wanneer het vroeg wordt ontdekt. Als de tumor nog niet is uitgezaaid, kan je vaak genezen door een longoperatie, soms met een nabehandeling. Maar ook als er al sprake is van uitzaaiing in de lymfklieren

van de longen, dan kan chemotherapie het proces jarenlang onderdrukken. Dit zijn nieuwe ontwikkelingen van de afgelopen jaren, en er wordt steeds meer ervaring mee opgedaan. Ook hiervoor geldt, dat de afweging per persoon samen met de behandelend arts moet worden gemaakt. Maar er zijn dus wel meer mogelijkheden dan vroeger. Des te belangrijker wordt het dan om een eventuele longkanker zo vroeg mogelijk te ontdekken. Dat is echter nog niet zo eenvoudig.

Kun je asbestziekte al in een vroeg stadium opsporen?

Het onderzoek, waarmee de kanker kan worden opgespoord, de longfoto, kan, als je het te vaak doet, juist kanker veroorzaken. En als je het niet vaak doet, kan het dus evengoed te laat zijn. Onderzoekers houden zich bezig met de vraag, voor wie een foto toch winst zou opleveren. Het risico van het ondergaan van de röntgen-onderzoeken, moet dan kleiner zijn dan het risico op longkanker. Dat kan het geval zijn bij mensen, die met asbest hebben gewerkt en daarbij flink roken. Momenteel is er een groot onderzoek gaande, dat antwoord op die vraag moet geven. Zodra hiervan resultaten te melden zijn, hoort u dat van ons.

Ook wordt er gezocht naar andere manieren om lonkanker vroegtijdig op te sporen, zonder de nadelen en schade van de foto's. Dan zouden veel meer mensen, en zeker diegenen die met asbest hebben gewerkt, kunnen worden onderzocht.

Maar ook daar zit een keerzijde aan: misschien worden dan ook wel mensen gevonden, die mesothelioom hebben, en dus (nog) niet genezen kunnen worden. En dan zijn we weer terug bij de vraag: eerder weten dat je een dodelijke ziekte hebt, wie wil dat?

Wat op het eerste gezicht eenvoudig lijkt: zo vroeg mogelijk de gevolgen van asbest voor de gezondheid opsporen, heeft dus ook nadelige kanten. Hoe zwaar moeten die wegen? Voor ons reden om na te denken over de voorwaarden bij een mogelijk screeningsprogramma voor mensen, die met asbest hebben gewerkt. Vandaar dat ik al ben begonnen met u om een reactie te vragen. Voor wetenschappers een extra reden om de speurtocht naar een goede behandeling voort te zetten.

Ogen en oren open

Velzen, het SP-MilieuAlarmteam, leden van het FNV en natuurlijk het Comité Asbestslachtoffers.

In deze en in elke volgende nieuwsbrief willen wij u informeren over asbestzaken die in Nederland, en soms ook in het buitenland, voor alle slachtoffers van belang kunnen zijn.

De zaak waarover we u nu iets willen vertellen heeft te maken met een buitenlands bedrijf dat zich in Nederland heeft gevestigd om zo onder de gerechtvaardigde claims van zijn (ex-)werkgevers uit te komen.

Het betreft het Australische bedrijf *James Hardie*, dat de grootste producent was van asbest in Australië. Wie het congres van het Comité Asbestslachtoffers in mei van dit jaar heeft bezocht herinnert zich waarschijnlijk nog het verhaal en de indringende foto's van Greg Deleuil.

Hoewel het bedrijf een fonds heeft opgericht was de verwachting toch dat, door allerlei vage transacties en financiële manipulaties, veel slachtoffers met lege handen zouden achterblijven. Als klap op de vuurpijl wilde James Hardie, door zich te vestigen in Nederland, onder de verantwoordelijkheid uit komen. De Australische slachtoffers hebben hier, gesteund door de Australische Groenen, de SP, de FNV en het Comité Asbestslachtoffers, actie tegen gevoerd.

De Australische slachtoffers hebben aandelen in het bedrijf gekocht, waardoor ze de aandeelhoudersvergadering konden toespreken, die in Amsterdam plaatsvond. Zij wisten zich gesteund door de vertegenwoordigers van organisaties van asbestslachtoffer, vakbonden uit Engeland en Schotland, leden van de SP onder aanvoering van het Tweede-Kamerlid Krista van

Met behulp van flyers en spandoeken riepen zij de aanwezige aandeelhouders op om tegen de jaarrekening van James Hardie te stemmen, totdat de multinational de garantie geeft om de beloofde schadevergoedingen tot op de laatste cent uit te betalen.

Op 29 september werd bekend dat een topman zijn functie heeft neergelegd en een andere topman uit zijn functie is ontheven. Beiden hadden een duidelijke rol gespeeld in de misleiding van de slachtoffers. Zij waren van mening voldoende middelen te hebben gereserveerd in het fonds terwijl al snel bleek dat er veel te weinig geld in zat. Politiek, vakbonden en organisaties van asbestslachtoffers in Australië vinden dat het gehele bestuur zou moeten aftreden.

De Australische asbestslachtoffers tegen de grote multinational, het lijkt een beetje op klein Duimpje en de Reus. Maar de resultaten tot nu toe geven hoop voor de toekomst en tonen aan dat internationale samenwerking tussen slachtofferverenigingen, vakbonden en politiek van onschatbare waarde is.

Sil van der Kwaak-Kempener

Bestuur:

Tinka de Bruin	voorzitter	(0229) 23 76 21
Jeanne Knoop	ere-voorzitter	(010) 419 44 17
Paul Croymans	secretaris	(043) 365 52 25
	Don Boscostraat 1 6235 EJ Ulestraten	
Sil van der Kwaak	penningmeester	(017) 341 59 20
Greta Albers	lid	(050) 577 97 49
Adviseurs:		
Bob Ruers	juridisch adviseur	
August Van	juridisch adviseur	
Anneke de Bres	medisch adviseur	